

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/316/2021
Identifikačné číslo spisu: 7108235784
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7108235784.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcov 1. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Š. Y. č. XXX, 2. JUDr. P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Š.H. Y. č. XXX, proti žalovanej JUDr. U. Č.A., nar. XX.XX.XXXX, bytom v U., G. XX, o určenie neplatnosti rozhodcovského rozsudku a rozhodcovského konania, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 38C/355/2008, o dovolaní žalobkyne v 2. rade proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Co/4/2019-1426 zo 17. septembra 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobkyňi v 2. rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I uznesením 38C/355/2008-1306 z 22. novembra 2017 uložil žalobkyňi v 2. rade poriadkovú pokutu vo výške 500 eur, ktorú bola povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I do 3 dní od doručenia uznesenia. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa v 2. rade sa v priebehu súdneho konania viackrát odvolala na svoje ústavné právo konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie a dožadovala sa prekladu listín, čomu súd vyhovel. Z obsahu zápisníc z iných konaní vedených so žalobkyňou v 2. rade, ako stranou sporu, súd zistil, že žalobkyňa v 2. rade komunikovala so súdom, ale aj s druhou stranou sporu písomne, bez akýchkoľvek problémov v slovenskom jazyku. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa zavádzala tvrdením, že neovláda slovenský jazyk a že potrebuje pred súdom tlmočníka, a týmto konaním došlo podľa názoru súdu k zneužitiu práva účastníka konať v rodnom jazyku.

2. Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 9Co/4/2019-1426 zo 17. septembra 2019 podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku odvolanie žalobkyne v 2. rade odmietol, poukazujúc na ustanovenie § 357 Civilného sporového poriadku, z ktorého vyplýva, že proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty nie je odvolanie prípustné.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa v 2. rade dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a pred rozhodnutím o dovolaní odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení. Namietala, že povinnosťou odvolacieho súdu bolo preskúmať odvolanie, poukazujúc na účinnosť uznesenia prvostupňového súdu o pribratí tlmočníka do konania a zároveň namietajúc, že vady uznesenia súdu prvej inštancie pôsobili na rozsudok vo veci samej, ktorý bol v plnom rozsahu zrušený odvolacím súdom. Dovolateľka vytykala odvolaciemu súdu, že nenaplnil garanciu právnej istoty a nenapravil zjavnú svojvôľu prvostupňového súdu pri uložení poriadkovej pokuty.

4. K dovolaniu žalobkyne v 2. rade sa vyjadrila žalovaná, ktorá považovala podané dovolanie za neprípustné.

5. Žalobca v 1. rade sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku), a to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne v 2. rade je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) dovolací súd uvádza nasledovné.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

9. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

12. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

13. V preskúmvanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalobkyně v 2. rade smerujúce proti uzneseniu súdu prvej inštancie o uložení poriadkovej pokuty. Takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe. Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Ide o nachádzanie hmotného práva. Súdna prax sa ustálila v názore, že: „Vec sama je predmet, pre ktorý sa konanie vedie, v sporovom konaní je to nárok, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodovaním o veci samej nie je také rozhodnutie, ktoré zakladá stranám len procesné práva (napr. rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania), aj keby bolo rozhodnutie vydané v konaní začatom na návrh.“ (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/14/2017).

14. Pokiaľ ide o rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí (ktorých dovolací prieskum je v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku prípustný), pri týchto rozhodnutiach je nevyhnutné podmienku, že sa nimi konanie končí, vykladať v nadväznosti na prvú spomínanú podmienku, že ide o konanie uskutočňované vo veci samej; teda ide o množinu rozhodnutí, ktoré boli vydané v konaní vo veci samej s dôsledkom, že ide o rozhodnutia vydané práve v takomto konaní, ktorými sa končí toto konanie. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ má zákon na mysli tie rozhodnutia, ktorými sa konanie (vo veci samej) skončilo bez toho, aby sa žaloba vecne prejedнала. (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/12/2017).

15. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie o odmietnutí odvolania voči rozhodnutiu o uložení poriadkovej pokuty, ktoré nemá povahu rozhodnutia vo veci samej, toto rozhodnutie logicky nemôže spĺňať ani podmienku o rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, keďže nejde o vydanie konečného rozhodnutia (hoc aj procesného) v konaní vo veci samej (teda vo veci vymedzenej žalobou). Dovolanie preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je v zmysle § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku prípustné.

16. Pokiaľ dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, najvyšší súd k tomu uvádza, že zákonodarca vymedzil prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa ustanovenia § 421 Civilného sporového poriadku v prvom rade podmienkou spočívajúcou v spôsobe rozhodnutia odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolaním nie je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, takéto dovolanie nie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné a dovolací súd už nepristupuje k skúmaniu ďalších podmienok vyplývajúcich z tohto normatívneho ustanovenia. V tejto veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania voči rozhodnutiu o uložení poriadkovej pokuty. Nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, ani o rozhodnutie, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie; nie je preto daná základná podmienka pre dovolací prieskum podľa § 421 Civilného sporového poriadku.

17. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danom prípade nie sú splnené podmienky, ktoré zákon vymedzil ako podmienky vecného prejednávania dovolania. Najvyšší súd preto dovolanie žalobkyne v 2. rade podľa ustanovenia § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako neprípustné odmietol.

18. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.